

Zo boerden ze hier, ruim 4000 jaar geleden

Boerderij uit de nieuwe steentijd blootgelegd op Oosterveld.

door Jantien Bussink en

Wim Goorhuis HENGELO - „Dit is hartstikke bijzonder!“, jubelt de Hengelose gemeente- archeoloog Marcella Marinelli. „We hebben een boerderij uit ongeveer 2600 voor Christus naar boven gehaald. Heel bijzonder, omdat in Oost-Nederland alleen losse resten die duiden op beschaving, zoals scherven, verkoolde botten en grafheuvels uit deze tijd zijn gevonden. Nog nooit een echte nederzetting.“ Er zijn überhaupt geen oudere boerderijen gevonden, omdat in de *nieuwe steentijd*, zoals de periode van 5300 tot 2000 jaar voor Christus wordt genoemd, de eerste boerderijen ontstonden. Daarvoor waren de mensen vooral jagers en verzamelaars.

Het achterste gedeelte van het toekomstige bedrijventerrein Oosterveld is deze week even het domein van archeologen. Met graafmachines zijn grote sleuven gegraven. Tot op de zandgrond, want dat is de grond waar onze voorouders vierduizend jaar geleden op hebben gelopen en gebouwd.

Een argeloze voorbijganger zou misschien niet tot de conclusie zijn gekomen dat hier een boerderij gestaan heeft. Maar Marinelli kan als archeologe veel vertellen aan de hand van de sporen in het zand. „De huizen waren van hout. Hier hebben bijvoorbeeld de houten palen gestaan, die het geraamte van het gebouw vormden.“ Marinelli wijst op de donkere plekken in de lichte zandgrond die in een rechthoekige vorm in het zand staan 'afgedrukt'. De donkere plekken zijn ontstaan door het vergaan van de houten palen. Daartussen hebben met leem besmeerde takken een muur gevormd.

Naast de fundamenteën van de oude boerderij hebben de archeologen ook sporen gevonden van twee crematiegraven en verschillende scherven van potten en bekers. Het zijn scherven afkomstig van zogenaamde klokbekers en wikkeldraadbekers. Op de scherven is de versiering zichtbaar die deze eerste Hengelose boeren erop hebben aangebracht. De putten worden straks weer dichtgestort. Weg duizenden jaren oude boerderij. „Straks zie je er niets meer van“, merkt projectleider Marco Lode droogjes op. „Dan staan hier gebouwen en fabrieken.“

Jan Kees Stegeman van de Hengelose Monumentencommissie vult hem aan: „Het is belangrijk dat we alles goed registreren en fotograferen, zodat we weten hoe het hier ongeveer uit moet hebben gezien. Deze vondst is geweldig voor de burgers. De geschiedenis van de streek wordt tastbaar.“

Huub Scholte Lubberink van archeologisch adviesbureau Raap, die het onderzoek op Oosterveld leidt, wijst op een heuvel op het terrein. „De grond is omhoog gekomen door plaggenbemesting“, zegt de archeoloog. „Ieder jaar weer werden plaggen vruchtbare grond uit een moerassig deel van het gebied gestoken en opgebracht op de akkers. Het steken gebeurde met de hand, het vervoer met paard en wagen. Ik heb eens uitgerekend dat per hectare 100 karren nodig waren. Op die manier kon je toen bij wijze van spreken eeuwig rogge verbouwen op dezelfde akker.“

Archeologen op de meest opzienbarende vondst van de afgelopen jaren in Hengelo gestuit; de boerderij was de oudste van Overijssel.

